

OBSAH

Slovo úvodem	5
PODNEBNÍ OBLASTI A VEGETAČNÍ PÁSY ZEMĚ	
První dojem	9
Voda a teplota	12
Podnebí mezi rovníkem a pólem	13
Vegetační pásy	16
Srážky	18
Voda — les — život	22
V TROPICKÉM PRALESE (biologické podrobnosti)	
Prales — prasněť	27
Totéž, a přece ne totéž	27
V rytmu roku	28
Dobré fotografie jsou vzácné	30
Vzduch jako ve skleníku	30
Den má 24 hodin	31
Na Jávě	32
„Kostrá“ pralesa	34
Listy a květy, semena a plody	36
Liany v boji o světlo	37
Epifyty v boji o prostor	38
Stromy, které „rodí živý plod“	39
Celý prales je jediný organismus	40
Zvířata se skrývají	42
Plášť neviditelnosti	44
Opice nejraději šplhají	45
Základy výživy	46
Ještě trochu zoogeografie	46

AMAZONSKÁ NÍŽINA

El dorado

Rozpad evropských měn	51
Pověst o pozlaceném muži	52
Výprava k řece Napo	53
Vzpoua	55
Orellana objevuje veletok	56

Zážitky Eduarda Poeppiga v pralese

Smrtné hadí uštknutí	58
Zbloudění v pralese	60
Jaguár, postrach Indiánů	61
Na Maraňonu	62
Na jezeře Ega	64

V oblasti veletoku

Amazonka, řeka superlativů	66
Jméno	68
Terra incognita	70
Casiquire byla dlouho zeměpisným problémem	72
Za každým listem hmyz, za každou květinou mravenec	75
Země orchidejí a kolibříků	76

Výměna „darů“

S přičiněním i bez přičinění lidí	80
Tři velké dary	81
Hlíznaté rostliny	82
Palma kokosová a její velký soupeř, palma olejná	83
Theobroma, pokrm bohů	86
„Není starostí tam, kde prodléváš...“	88
Ananas a banány	89
Koření a drogy	91
Cukr z tropů	92

Krvavá guma

Ďáblův ráj	94
Hladem a bičem	94
Hevea brasiliensis	96
Kaučuk dobývá světa	97
Kaučukové opojení	98
Sběrači a zloději	99
A Anglie shrábne peníze...	100
Chemici se dávají do práce	101

Sto let bádání o kaučuku	102
Hodina zrodu syntetického kaučuku	103
<i>Na ztracené výspě?</i>	
Dělení světa	105
Indios	106
„Dojemný příklad mateřské lásky“	107
Indiánské přírodní národy	108
U Botokudů	109
Míšení ras	111

KONŽSKÁ PÁNEV

Staré královské Kongo

Jindřich Plavec	115
Objevení ústí Konga	117
První rozladění, ale Manikongo je dobromyslný	118
Hranice říše	120
Pověst o tažení na západ	121
Nzinga a Nkuwu, Jan I.	122
Nzinga Mbemba, Alfons I., musí bojovat o trůn	123
Bez užítku a nadarmo	125

„Černé“ stěhování národů

Maurské dědictví	127
Afrika krvácí	128
Veliký zbohatlík	130
Evropa odkrývá své srdce	132
Severoamerická občanská válka	135
Zpáteční cesta	136

Země a lidé

„Temný“ světadíl	139
Konžský problém	140
Veliká řeka	144
Rozšíření pralesa	146
Obyvatelstvo	147
Zvířena	149
Bubny mluví	151
I to je Afrika, zcela moderní Afrika	152
Veliké kouzlo	153
Odhalení leopardí společnosti	154

Konžský stát

Země nikoho	156
Berlínská konference o Kongu	158
Obchod se vypláčí	159
Zvěrstva v Kongu	161
Koloniální období: Belgické Kongo	164

Trpasličí národ pygmejů

Zvláštní nauka	166
Malí jako jedenáctileté děti	167
Sběr a lov	168
Stavba obydlí	171
Luk a šíp	173
Společenské zřízení	174
O tomto i o onom světě	176
Rozptýlení a zábava	177
Bez pralesa by nebyli pygmejové	178
Válka a mír se sousedními černochoy	179

INDO-MALAJSKÝ OSTROVNÍ SVĚT

Prostor z vody a země

Nejvelkolepější ostrovní pás Země	185
Stálé počasí	187
Malajská rimba	187
Pralesní rekvizity	189
Zajatci pralesa	191
Pestrá směsice národů	191
Betel však žvýkají všichni	193
Ovoce tropů, durian a mangostan	194

V popředí evropského zájmu

Spor mezi Španělskem a Portugalskem	196
Holanďané vyhráli závod	197
„Systém kultur“ a monokultury	198
Indonésie Indonésanům	200

Chybějící články

Jako špendlík v kupě sena	202
Trinilská lebka	203
Podporoval tropický prales vznik lidského rodu?	205
Překážky v rozvoji kultury	206
U kolébky lidstva	207

Všechno na vlastní oči

Miklucho-Maklaj	210
První styky	211
Návštěva vesnice	212
Korveta odjíždí	214
Těžké rozhodnutí: s revolverem či bez něho?	215
Po patnácti měsících přijíždí loď	217

Závěrečná kapitola:

„VŠECHNY STRASTI LIDSTVA MNE DOJÍMAJÍ“

Lékařství a hygiena v tropech	223
„Střídavá horečka“, malárie	224
Spavá nemoc, metla Afriky	225
Ostrov zavržených	227
Nejmenší tvorové jsou největší nepřátelé	228
Filaria a guinejský červ, bilharzia a důlní červ	229
Beri-beri	231
Závěr	233